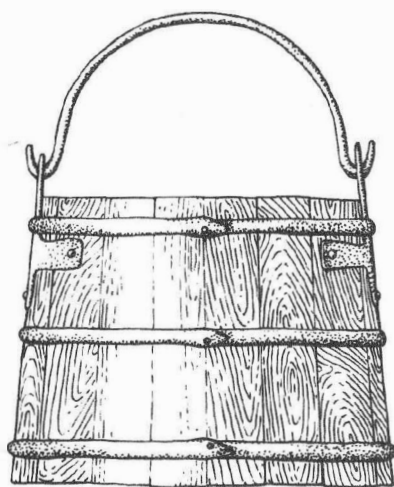

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1984

BRNO 1987

PRVNÍ SEZÓNA PŘEDSTIHOVÉHO VÝZKUMU STŘEDOVĚKÉHO HRADU V LELEKOVICÍCH

/okr. Brno-venkov/

Josef Unger, AÚ ČSAV Brno

Výzkum v roce 1984 navázal na zjišťovací akce z let 1979 a 1980, kdy M. Culek zjistil přesnou lokalizaci lelekovického hradu. Pod vedením dr. B. Novomého, ČSc. zde bylo tehdy vyhloubeno několik sond, na jejichž základě bylo možno konstatovat, že na parcele 81/4 západně od kostela v Lelekovicích jsou dochovány základy hradu, uváděného v písemných pramenech 14. stol., a že při archeologickém výzkumu je možno počítat s poměrně bohatými nálezy. Situace v blízkosti pozdněrománského kostela naznačuje možnost řešení otázek souvisejících s eventuální existencí feudálního sídla již před polovinou 13. stol. Předstihový výzkum r. 1984 se uskutečnil vzhledem k plánovanému budování urnového háje v místech středověkého hradu. Lokalitu předem zaměřili pracovníci katedry geodézie FAST VUT v Brně. Výkopové práce byly zahájeny 6. října a trvaly do 15. prosince. Většinou se pracovalo se studenty v dobách pracovního volna. Výzkum se soustředil na odkryv menší plochy ve východní části naleziště, kde byl zachycen povrch nádvoří se zbytky chlebové pece, přistavěné k budově hradu. Podařilo se odhalit i část suterénu hradních budov se zříceninami a žárem popraskanými kamenickými články. Nálezy, především keramiku, je možno datovat do 14. stol.

Erste Saison der Vorsprungsgrabung der mittelalterlichen Burg in Lelekovice /Bez. Brno-venkov/. Man hat Überreste eines Brotbackofens und einen Teil des Untergeschosses des Burgpalastes entdeckt. Die Funde, vor allem Keramik, sind in das 14. Jahrhundert datiert.

SLEDOVÁNÍ VÝKOPU U STŘEDOVĚKÝCH HRADEB V BRNĚ /okr. Brno-město/

Josef Unger, AÚ ČSAV Brno

Během roku 1984 byly sledovány výkopové práce v místech stavby strojovny VZT k Typosu na severovýchodním okraji středověkého městského jádra. Rozborem situace se prokázalo, že v těchto místech může být objeven středověký příkop, vnější zeď hradeb a případné změny v budování opevnění. Po snížení terénu o 3,5 m do úrovně n.v. 217,5 m se zjistilo, že výkop protal různé suťové násypy s keramikou 18. a 19. stol. Na několika místech byl v úrovni 217,50 m n.v. stanoven původní povrch terénu před úpravami. Povrch tvořila černozemní vrstva hlíny mocná 0,3 m nasedající na sprašové podloží. U zdi budovy Typosu byl objeven základ polovalcové věžice mající na půdorysu přibližně tvar úseče kruhu o délce tětiny 6,6 m a výšce 4 m. Zbudována byla z lomového kamene červené barvy kladeného na maltu. Ve vzdálenosti 14 m od budovy Typosu, což je šířka parkánu, jsme zachytili i vnitřní okraj městského příkopu. Objevenou situaci je možno velmi dobře konfrontovat s vyobrazeními městských hradeb v těchto místech¹.

Poznámka:

1 F. Šujan, Dějepis Brna, Brno 1928, obr. 12.

Verfolgung der Aushubarbeiten bei den mittelalterlichen Stadtmauern in Brno /Bez. Brno-město/. Am nordöstlichen Rand des Stadtkernes wurden Überreste mittelalterlicher Stadtmauern mit einem halbzylinderförmigen Türmchen entdeckt. Hinter einem 14 m breiten Zwinger hat man den Rand eines Grabens festgestellt.

ZÁCHRANNÉ VÝZKUMY V BRNĚ V ROCE 1984 /okr. Brno-město/

Rudolf Procházka, AÚ ČSAV Brno

I v r. 1984 sestávala terénní činnost na území historického jádra a jeho nejbližšího okolí výhradně ze záchranných akcí na plochách, kde probíhaly stavební práce. Výzkum největšího rozsahu se uskutečnil na Dominikánské ul. č. 11/13,15 v souvislosti s rekonstrukcí tzv. Velkého Špalíčku, dva menší na ploše stavby podchodu před budovou Hlavního nádraží /Josefská, nám. Československá armády/, další pak u příležitosti oprav vnějšího hradebního pásma Špilberku /Hlídka/, výstavby veřejného osvětlení /nám. 25. února/, sanace podzemí /Starobrněnská/, statického zajištění budov /nám. 25. února/ a hloubení inženýrských sítí /Josefská/.

1. Dominikánská ul. 11/13,15.

Nutno konstatovat, že nároky předem dohodnutého předstihového výzkumu se zde jen ve velmi omezené míře podařilo sladit s technicko-organizačními možnostmi a ochotou dodavatele /Ingstav Brno, n.p./. Pouze na malé části plochy domu č. 15 bylo možné provádět odkryv před zahájením zemních prací. V různém rozsahu bylo sérií krátkodobých akcí od dubna do prosince zkoumáno a dokumentováno 28 objektů ze 13. - 16.

PŘEHLED VÝZKUMU 1984

Vydává :	Archeologický ústav ČSAV, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor:	akademik Josef Poulík
Redaktoři:	Dr. Z. Himmelová, Dr. J. Stuchlíková, Dr. J. Unger
Překlady:	Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby:	A. Krechlerová, P. Šindelář, B. Klíma, M. Plaček, J. Svoboda
Na titulním listě:	rekonstrukce vědérka ze slovanského hradiska Břeclav-Pohansko
Tisk:	VH 103 ZO Svazarmu Brno
Evidenční číslo:	ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis:	450 kusů - neprodejné